

Wyniki kwestionariusza grupy fokusowej nauczycieli

1 Ogólne rozumienie ADHD

1 Jakie są najczęstsze objawy ADHD, które zauważasz u swoich uczniów?

- Nauczyciele często obserwowali takie objawy jak trudności z utrzymaniem uwagi, impulsywne zachowania, częste wiercenie się oraz nadmierne mówienie. Symptomy te często zakłócały przebieg zajęć i wpływały na proces nauki oraz relacje z rówieśnikami.

2 Jakie wyzwania napotykasz podczas nauczania uczniów z ADHD?

- Nauczyciele zauważyli, że zarządzanie uwagą, radzenie sobie z impulsywnym zachowaniem oraz wspieranie integracji społecznej podczas zajęć grupowych stanowiły stałe wyzwania. Trudno było utrzymać produktywną atmosferę w klasie, jednocześnie zaspokajając indywidualne potrzeby uczniów.

2 Kompetencje personalne

3 Jakie są najczęstsze wyzwania, z jakimi borykają się uczniowie z ADHD w zakresie zarządzania emocjami oraz podejścia do zadań wymagających skupienia, organizacji lub samodyscypliny?

- Uczniowie z ADHD mieli trudności z regulacją emocji, często reagując intensywnie lub nieprzewidywalnie. Mieli także problemy z samodzielnym rozpoczynaniem zadań, co utrudniało postępy w wykonywaniu prac oraz uczestnictwo w zajęciach.

4 Jak pomagasz uczniom z ADHD budować pewność siebie i odporność w obliczu wyzwań?

- Nauczyciele stosowali uporządkowane rutyny, wizualne harmonogramy oraz konsekwentne wsparcie, aby pomóc uczniom stać się bardziej samodzielnymi. Dzielenie zadań na mniejsze kroki i celebrowanie małych sukcesów okazało się szczególnie skuteczne.

3 Kompetencje społeczne

5 Jakie wyzwania społeczne obserwujesz u uczniów z ADHD (np. rozumienie sygnałów społecznych, utrzymywanie przyjaźni)?

- Dzieci często nie rozumiały granic społecznych, nie dostrzegały niewerbalnych sygnałów lub zachowywały się impulsywnie w kontaktach z rówieśnikami. Takie zachowania mogły prowadzić do konfliktów lub izolacji społecznej.

6 Jak zachęcasz do budowania pozytywnych relacji rówieśniczych oraz jak rozwiązujesz konflikty lub nieporozumienia związane z uczniami z ADHD w sposób sprzyjający rozwojowi umiejętności społecznych?

- Nauczyciele podkreślali wartość mentorstwa rówieśniczego, systemów „kolegów wsparcia” oraz uporządkowanej pracy w grupach jako wsparcie dla nauki społecznej. Prowadzone dyskusje i odgrywanie ról pomagały w nauce empatii oraz rozwiązywania konfliktów.

4 Kompetencje w uczeniu się

7 Jakie szczególne wyzwania napotykają uczniowie z ADHD podczas wykonywania zadań szkolnych (np. skupianie uwagi, ukończenie zadań, przestrzeganie instrukcji)?

- Nauczyciele wskazywali na trudności z wykonywaniem poleceń składających się z wielu kroków, utrzymaniem koncentracji przez dłuższy czas oraz realizacją zadań bez ciągłych przypomnień jako główne przeszkody w nauce.

8 Jakie metody nauczania, narzędzia, technologie lub modyfikacje w klasie uznałeś za skuteczne w wspieraniu potrzeb edukacyjnych uczniów z ADHD?

- Effective practices included using gamified learning platforms, chunking content into smaller parts, and offering movement breaks. Teachers also used visual timers, task cards, and interactive tools to maintain engagement.

9 Jak udzielasz uczniom z ADHD lub stosujesz zindywidualizowane strategie w sposób, który motywuje ich i wspiera ich postępy?

- Regularna, zindywidualizowana informacja zwrotna pomagała budować motywację. Nauczyciele podkreślali znaczenie skupiania się na wysiłku i postępach, a nie tylko na efektach, oraz stosowania pozytywnego wzmocnienia, aby utrzymać zaangażowanie.

5 Wsparcie dziecka z ADHD

10 Czy masz formalne szkolenie lub wsparcie zawodowe w zakresie zarządzania ADHD w klasie? Jeśli tak, które z nich uważasz za najbardziej pomocne, i jakiego dodatkowego szkolenia lub wsparcia od szkoły lub innych interesariuszy chciałbyś/chciałabyś otrzymać, aby lepiej wspierać uczniów z ADHD?

- Tylko niewielu uczestników miało formalne szkolenie dotyczące ADHD. Większość polegała na samokształceniu lub nieformalnym wsparciu. Wyraźnie dostrzegano potrzebę zorganizowanych, opartych na dowodach szkoleń dla całego personelu szkoły.

11 Jak bardzo czujesz się pewny/a w radzeniu sobie z potrzebami uczniów z ADHD? (Skala od 1 do 5)

- Poziom pewności siebie wahał się od niskiego do umiarkowanego. Nauczyciele wyrażali potrzebę większej ilości materiałów, specjalistów dostępnych w szkole oraz czasu na właściwe wdrażanie strategii wsparcia.

12 Czy współpracujesz z innymi (nauczycielami, psychologami szkolnymi, rodzicami lub opiekunami albo zewnętrznymi specjalistami) podczas pracy z uczniami z ADHD? Jeśli tak, jak skuteczna jest ta współpraca?

- Współpraca z psychologami i rodzicami była postrzegana jako wartościowa, jednak nie zawsze była systematyczna. Sugerowano poprawę komunikacji i wspólne planowanie, aby osiągnąć lepsze rezultaty.

6 Sugestie i przyszłe ulepszenia

13 Jak sądzisz, w jaki sposób uczniowie z ADHD mogą lepiej rozwijać swoje kompetencje osobiste, społeczne i edukacyjne? Czy możesz zaproponować jakieś zmiany mające na celu poprawę doświadczenia edukacyjnego dzieci z ADHD?

- Nauczyciele zaproponowali zmiany systemowe, takie jak zatrudnienie specjalistów ds. ADHD w szkołach, programy szkoleniowe dla całego personelu oraz zmiany w praktykach oceniania, aby uwzględnić potrzeby uczniów neuro różnorodnych.

Wyniki kwestionariusza grupy fokusowej nauczycieli

1 Ogólne rozumienie ADHD

1 Jakie są najczęstsze objawy ADHD, które zauważasz u swoich uczniów?

- Typowe objawy u dzieci z ADHD obejmują:
 - nadpobudliwość
 - brak koncentracji
 - niskie poczucie własnej wartości
 - trudności z samodzielnym organizowaniem się

2 Jakie wyzwania napotykaś podczas nauczania uczniów z ADHD?

- Wyzwania związane z nauczaniem uczniów z ADHD mogą obejmować:
 - Dostosowanie do indywidualnych potrzeb uczniów przy dużej liczbie uczniów w klasie/szkole
 - Brak postępu technologicznego
 - Struktura sali lekcyjnej oraz brak odpowiednich mebli dostosowanych do potrzeb uczniów w szkole

2 Kompetencje personalne

3 Jakie są najczęstsze wyzwania, z którymi borykają się uczniowie z ADHD w zakresie zarządzania emocjami oraz podejścia do zadań wymagających skupienia, organizacji lub samodyscypliny?

- Wyzwania organizacyjne są jednym z najczęstszych problemów występujących u uczniów z ADHD, podobnie jak budowanie pewności siebie i poczucia własnej wartości.

Dlatego nauczyciele muszą w jakiś sposób motywować dzieci do nabywania określonych umiejętności, aby pomóc im w pokonaniu tych trudności.

4 Jak pomagasz uczniom z ADHD budować pewność siebie i odporność wobec wyzwań?

- Według nauczycieli, najlepszym sposobem na pomoc uczniom w pokonaniu wspomnianych wyzwań jest przede wszystkim budowanie zaufania. Jeśli między uczniami a nauczycielami istnieje silna i oparta na zaufaniu relacja, uczniowie są bardziej skłonni do utrzymania zaangażowania i pokonywania napotykanych trudności.

Dodatkowym sposobem wsparcia uczniów jest system nagród. Obejmuje on docenianie wysiłku, a nie tylko osiągnięcia. Jeśli uczeń włoży znaczący wysiłek w wykonanie zadania, zostanie za to nagrodzony. To zwiększa jego pewność siebie, podobnie jak zachęcanie do sukcesu w czymś, w czym już jest dobry.

3 Kompetencje społeczne

5 Jakie wyzwania społeczne dostrzegasz u uczniów z ADHD (np. rozumienie sygnałów społecznych, utrzymanie przyjaźni)?

- Jednym z najczęstszych wyzwań, z jakimi borykają się uczniowie z ADHD, według nauczycieli, jest utrzymanie i podtrzymywanie przyjaźni, ponieważ czują, że nie pasują do innych. Dodatkowym wyzwaniem jest również przemoc rówieśnicza wśród uczniów. Czasami uczniowie nie zdają sobie sprawy z różnic, które ich dzielą, co powoduje, że trzymają się od siebie na dystans, utrudniając budowanie i utrzymanie przyjaźni.

6 Jak zachęcasz do pozytywnych relacji rówieśniczych oraz rozwiązujesz konflikty lub nieporozumienia dotyczące uczniów z ADHD w sposób sprzyjający nauce społecznej?

- Dobry sposób na zapewnienie, że zachęca się do pozytywnych relacji rówieśniczych, to organizowanie gier w klasie z udziałem wszystkich uczniów, podczas których mogą się oni spotykać i wspólnie pomagać w zadaniach grupowych, co sprzyja stworzeniu przyjaznej i bezpiecznej atmosfery, sprzyjającej nawiązywaniu przyjaźni.

4 Kompetencje w uczeniu się

7 Jakie konkretne wyzwania napotykają uczniowie z ADHD podczas wykonywania zadań szkolnych (np. skupianie uwagi, kończenie prac, przestrzeganie instrukcji)?

- Niektóre wyzwania, z jakimi borykają się dzieci z ADHD w zakresie ich zadań szkolnych, obejmują:
 - trudności z koncentracją
 - unikanie wykonywania czegoś, co uważają za trudne
 - brak pewności siebie w ukończeniu zadania

8 Jakie metody nauczania, narzędzia, technologie lub modyfikacje w klasie uznałeś za skuteczne w wspieraniu potrzeb edukacyjnych uczniów z ADHD?

- Interesujące podejścia do wspierania potrzeb edukacyjnych uczniów z ADHD, według nauczycieli, obejmują gry matematyczne i ortograficzne oraz narzędzia technologiczne (np. tablety — pod warunkiem stosowania ograniczeń czasowych). Nauczyciele wyjaśnili, że tablet pomaga uczniowi skupić się na zadaniu, ponieważ jest jaśniejszy od otoczenia w trakcie korzystania, co ogranicza widok peryferyjny. To z kolei ułatwia koncentrację na jednej rzeczy.

9 Jak udzielasz uczniom z ADHD lub stosujesz zindywidualizowane strategie w sposób, który motywuje ich i wspiera ich postępy?

- Udzielanie informacji zwrotnej uczniom z ADHD jest ważnym krokiem w ich rozwoju i postępie. Wszyscy uczestnicy zgodzili się, że sposób, w jaki przekazuje się informacje zwrotne, ma kluczowe znaczenie dla efektu, jaki one wywołają. Ważne jest, aby feedback był udzielany uczniom dyskretnie i w taki sposób, który nie „zawstydzi” ucznia. Informacja zwrotna powinna być również dostosowana do indywidualnych potrzeb każdego ucznia, aby był on skłonny przyjąć ją jako coś pozytywnego, a nie jako krytykę.

5 Wsparcie dziecka z ADHD

10 Czy masz formalne szkolenie lub wsparcie zawodowe w zakresie zarządzania ADHD w klasie? Jeśli tak, które z nich uważasz za najbardziej pomocne, i jakiego dodatkowego szkolenia lub wsparcia od szkoły lub innych interesariuszy chciałbyś/chciałaś otrzymać, aby lepiej wspierać uczniów z ADHD?

- Uczestnicy wyjaśnili, że najlepszą formą szkolenia, które otrzymali, są ich studia przed podjęciem pracy, a także inne obowiązkowe warsztaty i szkolenia, w których biorą udział w trakcie kariery zawodowej.

Uczestnicy wyjaśnili również, że chcieliby otrzymać dodatkowe szkolenia zawodowe dotyczące narzędzi cyfrowych, które można wykorzystać w pracy z uczniami z ADHD.

11 Jak bardzo czujesz się pewny/a w radzeniu sobie z potrzebami uczniów z ADHD? (Skala od 1 do 5)

- Nauczyciele w Szkole Specjalnej zaznaczyli, że czują się bardzo pewni w radzeniu sobie z potrzebami uczniów z ADHD, ponieważ od wielu lat zajmują się tymi kwestiami.

12 Czy współpracujesz z innymi (nauczycielami, psychologami szkolnymi, rodzicami lub opiekunami albo zewnętrznymi specjalistami) podczas pracy z uczniami z ADHD? Jeśli tak, jak skuteczna jest ta współpraca?

- Wśród nauczycieli akademickich, Szkoła Specjalna zatrudnia nauczycieli logopedów, psychologów oraz innych specjalistów, co pomaga uczniom uzyskać jak najlepszą pomoc. Dodatkowo, nauczyciele stwierdzili, że nawiązali silne relacje zarówno z uczniami, jak i z ich rodzicami, co umożliwia im komunikowanie swoich obaw i trosk, a także wspólną pracę na rzecz poprawy życia uczniów/ dzieci.

1.6 Sugestie i przyszłe ulepszenia

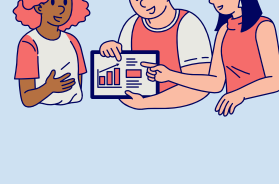
13 Jak sądzisz, w jaki sposób uczniowie z ADHD mogą lepiej rozwijać swoje kompetencje osobiste, społeczne i edukacyjne? Czy możesz zaproponować jakieś zmiany mające na celu poprawę doświadczenia edukacyjnego dzieci z ADHD?

- Brak postępu technologicznego był jednym z elementów, które nauczyciele uważali za pomocne w poprawie umiejętności osobistych, społecznych oraz umiejętności uczenia się. W związku z tym potrzebne są dodatkowe środki i nowoczesne rozwiązania, a także odpowiednie szkolenia zawodowe z zakresu umiejętności technologicznych, które lepiej wspomogą nauczycieli w pomaganiu uczniom podczas zajęć.

Wyniki kwestionariusza grupy fokusowej nauczycieli

1 Ogólne rozumienie ADHD

1 Jakie są najczęstsze objawy ADHD, które zauważasz u swoich uczniów?

- 1. Brak uwagi
 - 2. Impulsywność
 - 3. Nadpobudliwość
 - 4. Emocjonalna zmienność
 - 5. Słabe umiejętności organizacyjne
- Nauczyciele często obserwowali brak uwagi, impulsywność, nadpobudliwość, emocjonalną zmienność oraz słabe umiejętności organizacyjne. Uczniowie często przerywają innym, wstają z miejsc lub mają trudności z wykonywaniem poleceń.

2 Jakie wyzwania napotykasz podczas nauczania uczniów z ADHD?

- 1. Zarządzanie uwagą
 - 2. Radzenie sobie z impulsywnością
 - 3. Dostosowywanie metod do indywidualnych potrzeb
 - 4. Utrzymywanie porządku w klasie
 - 5. Diagnozowanie typów ADHD
- Wyzwania obejmują zarządzanie uwagą, impulsywne zachowania oraz integrację społeczną. Duże liczebności klas oraz brak zasobów utrudniają zapewnienie indywidualnego wsparcia.

2 Kompetencje personalne

3 Jakie są najczęstsze wyzwania, z jakimi borykają się uczniowie z ADHD w zakresie zarządzania emocjami oraz podejścia do zadań wymagających skupienia, organizacji lub samodyscypliny?

- 1. Zarządzanie uwagą
 - 2. Radzenie sobie z impulsywnością
 - 3. Dostosowywanie metod do indywidualnych potrzeb
 - 4. Utrzymywanie porządku w klasie
 - 5. Diagnozowanie typów ADHD
- Uczniowie mają trudności z regulacją emocji, niską tolerancją frustracji oraz problemami z rozpoczynaniem i kończeniem zadań. Wielu z nich internalizuje porażki z powodu powtarzających się negatywnych informacji zwrotnych.

4 Jak pomagasz uczniom z ADHD budować pewność siebie i odporność w obliczu wyzwań?

- 1. Pozytywne wzmocnienie
 - 2. Zachęta i pochwały
 - 3. Dzielenie zadań na etapy
 - 4. Modelowanie zachowań i podawanie przykładów
 - 5. Bliskość emocjonalna i wsparcie
- Nauczyciele stosują uporządkowane rutyny, wizualne harmonogramy oraz konsekwentne wsparcie. Świątowanie małych sukcesów i przydzielanie odpowiedzialnych zadań pomagają budować poczucie własnej wartości.

3 Kompetencje społeczne

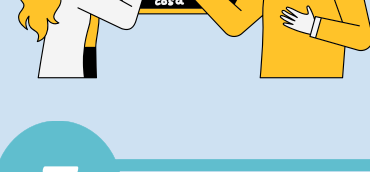

5 Jakie wyzwania społeczne obserwujesz u uczniów z ADHD (np. rozumienie sygnałów społecznych, utrzymywanie przyjaźni)?

- 1. Trudności w interpretowaniu sygnałów społecznych
 - 2. Impulsywność w kontaktach z rówieśnikami
 - 3. Problemy z integracją w grupie
 - 4. Odrzucenie lub izolacja przez rówieśników
- Uczniowie często błędnie interpretują sygnały społeczne, przerywają rówieśnikom lub reagują emocjonalnie przesadnie. Takie zachowania mogą prowadzić do odrzucenia przez rówieśników lub izolacji społecznej.

6 Jak zachęcasz do budowania pozytywnych relacji rówieśniczych oraz jak rozwiązujesz konflikty lub nieporozumienia związane z uczniami z ADHD w sposób sprzyjający rozwojowi umiejętności społecznych?

- 1. Praca w parach z asertywnymi rówieśnikami
 - 2. Odgrywanie ról i dyskusje
 - 3. Zajęcia refleksyjne w grupie
 - 4. Wzmacnianie empatii
- Strategie obejmują mentorstwo rówieśnicze, systemy „kolegów wsparcia”, odgrywanie ról, opowieści społeczne oraz modelowanie wideo. Nauczyciele promują empatię i zachowania inkluzywne.

4 Kompetencje w uczeniu się

7 Jakie szczególne wyzwania napotykają uczniowie z ADHD podczas wykonywania zadań szkolnych (np. skupianie uwagi, ukończenie zadań, przestrzeganie instrukcji)?

- Trudności z koncentracją na długotrwałych zadaniach
 - Problemy z materiałami wymagającymi dużo czytania
 - Trudności ze zrozumieniem i wykonywaniem poleceń
 - Łatwe rozpraszanie się przez otoczenie
- Uczniowie mogą zapominać instrukcji, zaczynać zadania, ale ich nie kończyć lub sprawiać wrażenie braku zaangażowania. Często są odkładanie na później, rozpraszanie się oraz nierówna wydajność.

8 Jakie metody nauczania, narzędzia, technologie lub modyfikacje w klasie uznałeś za skuteczne w wspieraniu potrzeb edukacyjnych uczniów z ADHD?

- 1. Pomoc wizualna (wideo, obrazy)
 - 2. Dzielenie i segmentacja zadań
 - 3. Gry edukacyjne i aplikacje
 - 4. Wykorzystanie technologii (np. komputerów)
 - 5. Uczenie się wspomagane przez rówieśników
- Skuteczne strategie obejmują dzielenie zadań na części, wizualne listy kontrolne, timery, aplikacje edukacyjne, interaktywne tablice oraz nauczanie multisensoryczne

9 Jak udzielasz uczniom z ADHD lub stosujesz zindywidualizowane strategie w sposób, który motywuje ich i wspiera ich postępy?

- 1. Pozytywna, zindywidualizowana informacja zwrotna
 - 2. Pisane i ustne sugestie
 - 3. Codzienne monitorowanie (np. zeszyty)
 - 4. Wzmocnienie grupowe
- Informacja zwrotna jest udzielana prywatnie, w sposób pozytywny i skupia się na wysiłku. Nauczyciele podkreślają to, co zostało wykonane dobrze, i używają zachęcającego języka, aby podtrzymać motywację.

5 Wsparcie dziecka z ADHD

10 Czy masz formalne szkolenie lub wsparcie zawodowe w zakresie zarządzania ADHD w klasie? Jeśli tak, które z nich uważasz za najbardziej pomocne, i jakiego dodatkowego szkolenia lub wsparcia od szkoły lub innych interesariuszy chciałbyś/chciałabyś otrzymać, aby lepiej wspierać uczniów z ADHD?

- 1. Formalne szkolenia dotyczące ADHD
 - 2. Brak formalnych szkoleń
 - 3. Wsparcie ze strony nauczycieli specjalnych
 - 4. Potrzeba większej liczby szkoleń
- Niektórzy nauczyciele mieli formalne szkolenia, ale większość polega na samokształceniu. Istnieje duże zapotrzebowanie na coaching w czasie rzeczywistym, modelowanie w klasie oraz zorganizowane mentoringi

11 Jak bardzo czujesz się pewny/a w radzeniu sobie z potrzebami uczniów z ADHD? (Skala od 1 do 5)

- Poziom 1: 1 nauczyciel
 - Poziom 2: 2 nauczycieli
 - Poziom 3: 4 nauczycieli
 - Poziom 4: 1 nauczyciel
- Poziom pewności siebie wahał się od 1 do 4. Większość nauczycieli czuje się umiarkowanie pewnie, jednak wyrażają potrzebę większej liczby zasobów i wsparcia systemowego

12 Czy współpracujesz z innymi (nauczycielami, psychologami szkolnymi, rodzicami lub opiekunami albo zewnętrznymi specjalistami) podczas pracy z uczniami z ADHD? Jeśli tak, jak skuteczna jest ta współpraca?

- 1. Współpraca z innymi specjalistami
 - 2. Nauczyciele specjalnych potrzeb, rady lub zespoły ds. edukacji specjalnej
 - 3. Współpraca postrzegana jako skuteczna
 - 4. Potrzeba bardziej zorganizowanej pracy zespołowej
- Współpraca jest powszechna, ale jej jakość bywa różna. W niektórych szkołach funkcjonuje skuteczna praca zespołowa, podczas gdy inne borykają się z problemami z powodu ograniczonej dostępności specjalistów lub braku zaangażowania rodziców.

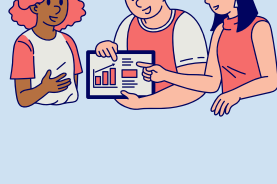
6 Sugestie i przyszłe ulepszenia

13 Jak sądzisz, w jaki sposób uczniowie z ADHD mogą lepiej rozwijać swoje kompetencje osobiste, społeczne i edukacyjne? Czy możesz zaproponować jakieś zmiany mające na celu poprawę doświadczenia edukacyjnego dzieci z ADHD?

- 1. Mniejsze liczebności klas
 - 2. Dostosowanie programu nauczania
 - 3. Uświadamianie społeczności szkolnej
 - 4. Wykorzystanie technologii wspomagających
 - 5. Praca w grupach i odgrywanie ról
- Proponuje obejmują krajowe protokoły dotyczące ADHD, technologie wspomagające, wspólne szkolenia dla nauczycieli i rodziców, projektowanie klas sprzyjające inkluzji oraz upoważnianie nauczycieli do wprowadzania innowacji.

Wyniki kwestionariusza grupy fokusowej nauczycieli

1 Ogólne rozumienie ADHD

1 Jakie są najczęstsze objawy ADHD, które zauważasz u swoich uczniów?

- Nauczyciele zauważali objawy takie jak brak uwagi, impulsywność, nadpobudliwość ruchowa, zmienność emocjonalna oraz słabe umiejętności organizacyjne. Uczniowie często przerywają, często wstają z miejsc lub mają trudności z wykonywaniem poleceń i utrzymaniem koncentracji.

2 Jakie wyzwania napotykaś podczas nauczania uczniów z ADHD?

- Nauczyciele napotykali na wyzwania takie jak duże liczebności klas, brak dostosowań w klasie oraz opóźnione diagnozy, które ograniczały ich możliwość zapewnienia indywidualnego wsparcia. Ograniczenia czasowe oraz luki systemowe często uniemożliwiały skuteczną wczesną interwencję.

2 Kompetencje personalne

3 Jakie są najczęstsze wyzwania, z jakimi borykają się uczniowie z ADHD w zakresie zarządzania emocjami oraz podejścia do zadań wymagających skupienia, organizacji lub samodyscypliny?

- Uczniowie często mają trudności z regulacją emocji, niską tolerancją frustracji oraz problemami z rozpoczynaniem i kończeniem zadań. Wielu z nich internalizuje poczucie porażki z powodu powtarzających się negatywnych informacji zwrotnych.

4 Jak pomagasz uczniom z ADHD budować pewność siebie i odporność w obliczu wyzwań?

- Nauczyciele budują zaufanie poprzez konsekwentne rutyny, pozytywne wzmocnienie oraz przydzielanie odpowiedzialnych zadań. Powszechnie stosują techniki takie jak wsparcie emocjonalne, informacje zwrotne oparte na nastawieniu na rozwój oraz celebrowanie wysiłku zamiast samego wyniku.

3 Kompetencje społeczne

5 Jakie wyzwania społeczne obserwujesz u uczniów z ADHD (np. rozumienie sygnałów społecznych, utrzymywanie przyjaźni)?

- Uczestnicy zgłaszali problemy takie jak trudności w interpretowaniu sygnałów społecznych, przerywanie rówieśnikom oraz wyzwania związane z odrzuceniem przez rówieśników lub nadmiernymi reakcjami emocjonalnymi. Często są one pogłębiane przez niezdiagnozowane współwystępujące zaburzenia, takie jak ASD.

6 Jak zachęcasz do budowania pozytywnych relacji rówieśniczych oraz jak rozwiązujesz konflikty lub nieporozumienia związane z uczniami z ADHD w sposób sprzyjający rozwojowi umiejętności społecznych?

- Strategie obejmowały uporządkowane zajęcia grupowe, mentorstwo rówieśnicze, opowieści społeczne, odgrywanie ról, modelowanie wideo oraz narzędzia poznawczo-behawioralne, takie jak „Strefy Regulacji”. Nauczyciele dają przykład zachowań inkluzywnych i promują empatię w całej klasie.

4 Kompetencje w uczeniu się

7 Jakie szczególne wyzwania napotykają uczniowie z ADHD podczas wykonywania zadań szkolnych (np. skupianie uwagi, ukończenie zadań, przestrzeganie instrukcji)?

- Uczniowie mogą zaczynać zadania, ale ich nie kończyć, zapominać instrukcji lub sprawiać wrażenie braku zaangażowania, mimo wysokich zdolności poznawczych. Często są odkładanie na później, rozpraszanie się oraz nierówna wydajność.

8 Jakie metody nauczania, narzędzia, technologie lub modyfikacje w klasie uznałeś za skuteczne w wspieraniu potrzeb edukacyjnych uczniów z ADHD?

- Skuteczne strategie obejmują dzielenie zadań na etapy, wizualne listy kontrolne, aplikacje edukacyjne, timery oraz preferencyjne miejsca siedzące. Nauczyciele korzystają także z interaktywnych tablic, stref do pracy indywidualnej oraz nauczania multisensorycznego.

9 Jak udzielasz uczniom z ADHD lub stosujesz zindywidualizowane strategie w sposób, który motywuje ich i wspiera ich postępy?

- Informacja zwrotna jest udzielana prywatnie, w sposób pozytywny i skupia się na tym, co zostało wykonane dobrze. Używane są zwroty takie jak „Świetnie poradziłeś sobie z pierwszymi krokami!” w celu podtrzymania motywacji bez wywierania presji.

5 Wsparcie dziecka z ADHD

10 Czy masz formalne szkolenie lub wsparcie zawodowe w zakresie zarządzania ADHD w klasie? Jeśli tak, które z nich uważasz za najbardziej pomocne, i jakiego dodatkowego szkolenia lub wsparcia od szkoły lub innych interesariuszy chciałbyś/chciałabyś otrzymać, aby lepiej wspierać uczniów z ADHD?

- Wszyscy uczestnicy mieli formalne wykształcenie (np. magisterskie, doktoraty z edukacji specjalnej) oraz uczestniczyli w seminariach, ale zgłaszali potrzebę większej liczby szkoleń w czasie rzeczywistym, modelowania w klasie oraz zorganizowanego mentoringu prowadzonego przez specjalistów.

11 Jak bardzo czujesz się pewny/a w radzeniu sobie z potrzebami uczniów z ADHD? (Skala od 1 do 5)

- Wszyscy uczestnicy ocenili swoją pewność siebie na poziomie 4 lub 5, wskazując na solidną wiedzę, ale również na ograniczenia systemowe w zakresie wdrażania.

12 Czy współpracujesz z innymi (nauczycielami, psychologami szkolnymi, rodzicami lub opiekunami albo zewnętrznymi specjalistami) podczas pracy z uczniami z ADHD? Jeśli tak, jak skuteczna jest ta współpraca?

- Współpraca występowała często, ale jej jakość była zróżnicowana. W niektórych szkołach panowała silna praca zespołowa, podczas gdy inne borykały się z problemami wynikającymi z ograniczonego czasu psychologów i nauczycieli wspomagających oraz braku zaangażowania rodziców.

6 Sugestie i przyszłe ulepszenia

13 Jak sądzisz, w jaki sposób uczniowie z ADHD mogą lepiej rozwijać swoje kompetencje osobiste, społeczne i edukacyjne? Czy możesz zaproponować jakieś zmiany mające na celu poprawę doświadczenia edukacyjnego dzieci z ADHD?

- Uczestnicy rekomendują całościowe, systemowe podejście obejmujące:
 - Krajowe protokoły inkluzji ADHD
 - Zwiększone wykorzystanie technologii wspomagających
 - Wspólne szkolenia dla nauczycieli i rodziców
 - Projektowanie klas z myślą o neuroroznorodności
 - Upoważnianie nauczycieli do prowadzenia innowacji inkluzywnych

„ADHD to nie wada — to różnica. Jeśli przeprojektujemy szkoły tak, aby wspierały tych uczniów, edukacja poprawi się dla wszystkich.”